

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

A katolikus sajtóról.

A székesfehérvári Belvárosi Kath. Kör 1908. január 26-iki sajtó-estélyén felolvasta **Gerely József** hírlapíró.

Bár engedve a megfeszítő hívásnak, kész-séges szívvel jelentem meg itt e jeles körben, hogy néhány jó szót ejtsék a mi szegény, elhagyott kath. sajtóink érdekében és megkísérleljem a kegyetek támogatását is megnyerni a kath. sajtómozgalom részére — nem minden aggodalom nélkül vállalni a kegyes megbízatást.

Mert Kegyetek — m. t. H. és U. — állandó élvezői lévén egy fényes elme és nagy lélek magasztos szellemi színterületein, saját körökben tisztelhetvén azt a sugárzó lángelmét, kinek megjelenése és megnyilatkozása másutt és pedig mindenütt széles e hazában, ünnepek számba megy — úgy vélem — nagyon el lehetnek kezelve. S azért tulajdonképpen mérészség tőlem ilyen közönséghez, melynek a fenséges rüptü és az isteni költészet magaslatában kőválygó eszmék már szinte mindennapi kenyere — ilyen közönséghez járulni igénytelen gondolatmenettel.

Azonban, ha ez a körülmény nem is szolgál önbizalmam fokozására, viszont fölkelti és elevenné serkenti bennem a reményt, mely nem hiú elismerés és taps után vágyódik, nem futó hatást áhít, hanem *cselkedeteket* vár. Mert vajjon hol pezsdüljön életre ez a remény, ha nem itt, ahol a Kegyetek nemes lelkében nem természetlen sziklatalakra, hanem egy éies elmie étkéjével mélyen fészantóit, egy nagy szív megegyelő porhanyóssá boronált s az élő példa termékenyítő záporával öntözött, puha, kész termőföldre találhatok.

En tehát nem a napkelet izes, színes gyümölcsseit, nem a pónagránátot, szőlő szőlőt, mosolygó almát, csengő barackot rázók a Kegyetek lábai elé, hanem egy marék kőznapi, szürke, kicsiny buzaszemet szeretnék Kegyetek közé hinni, hogy befogadják, megéreljék, kikeljen és kalászába szöjkét. S ha lehet, azon leszek, hogy mindjárt le is arassam, sőt — ki is csépeljem.

Igen, — m. t. H. és U. — buzaszemekkel jövök Kegyetekhez, mert ez a kis mag az Élet, a kenyér. Amiről pedig szólaní fogók, a kath. sajtó ügye, az a katolicizmusnak ma életkérdése, de talán kenyérkérdése is.

Szinte érthetetlen, hogy ennek tudatára csak most kezdünk ébredezni. Most, amikor már csaknem elkéstünk, amikor a veszedelem már a nyakunkon. Szinte érthetetlen, hogy mi — a kereszténység — akik a krisztusi kultúra örök kincseivel megajándékoztuk az emberiséget, akik Krisztus szellemének lehelletével újjáteremtettük a világot, akik tizenöt századon keresztül a társadalmi élet minden tényezőjébe belevittük világ-felfogásunkat, erkölcsi elveinket; mikor mi — a kereszténység — voltunk azok, akik a mai művelt világ egész kultúrájának, embernevelő, ember-szerető közintézményeinek, tudományának, irodalmának, művészetének leraktuk az alapjait, minden korszak szellemi és szociális irányzatának zászlóvivői voltunk — utóbb egyszerre elaludtunk.

A világ nagyot fordult körülöttünk, *mi aludtunk*. A társadalom képe elváltozott, az erők elhelyezkedése fölcserélődött, a hatalmi tényezők, eszmék és irányok harca új fegyverzetben folyt tovább, *mi aludtunk*. A betű királysága, — a sajtó — ólom katonáinak billióival világhatalommá izmosodott, *mi aludtunk*.

Vajóban közeleső gondolat az evangéliumok alvó embereiben saját magunkra ismerünk.

Mert vajjon nem mi vagyunk-e az esztelen szüzek, kik elalszunk, miatt a többiek, az eszesek, ébren virrasztanak; kiknek lámpáiból kifogyott az olaj, miatt a többieké, az eszeseké,

csordultig telt és vígan lobog; kik csak most, az utolsó percekben kapkodunk, olajért esedezünk, hogy lámpáink végleg ki ne aludjanak. De az eszesek most már kivételnek minket. Bizony, ha virrasztottunk és nem aludtunk volna, miatt a sajtó lett az életnek iskolája, szószéke, esküdt-széke, irányítója, harcmeszeje, ura — a mi lámpásaink is ékesek volnának és volna bennük olaj.

Azután nem mi vagyunk-e az a példabeszédbeli ember, ki miután jó magot vetett földjébe, lefeküdt és elaludt. És azalatt eljőve az ő ellensége és konkolyt vetett a buza közé. És bizony most már bájos dolgot a felnőt konkolyt egyenként kiszedgetni és megfeszíteni a veleszt.

Es magukat a tanítványokat, az apostolokat Krisztus egyházának első főpásztorait, ott a gótszemáni kertben, a lelki halálúsa legnyomasztóbb, legküzdölmesebb percekben nem alva találta-e háromszor is az Ur? . . . Mikor pedig végre föl-ébredtek, akkor már ott volt a sereg föllegyverkezve kardokkal és dorongokkal és megragadták Krisztust.

Akarunk-e tehát fölébredni? Valamivel előbb mintsem elkövetkezett már az óra! Valamivel előbb, mint a franciák, akik már csak akkor ocsudtak föl, amikor ott volt a sereg kardokkal és dorongokkal s megkötözték Krisztust! Akik már csak most, amikor már minden odaveszett, ugranak talpra és ragadják kezükbe a halállal küzködőnek görcsös erőfeszítéseivel az egyetlen mentőeszközt, a sajtót!

Mélyen tisztelt H. és U. I. Egyetlen vágyam e percben, hogy mélyen a lelkükbe vájhassam a sajtó szörnű jelentőségének a tudatát.

Napoleon, ez a fényes lángelme, a geniek csodás intuíciójával száz esztendővel ezelőtt — tehát amikor ez a sajtó még mint kisded csecsemő bölcsőjében szunyadt, — nagyhatalomnak nevezte el. Lomtárba vele, ezzel a százestendőös szóval, ma már túl vagyunk ezen a fogalmon. Mi az, egy nagyhatalom, a sajtóhoz képest! Ma a sajtó minden! Az élet maga!

Testi, vegetatív életet élhetünk a sajtó nélkül, mint az analfabéta muzsik, vagy a Fidsi szigetiek benszülőltje, de egész életet, emberi életet sajtó nélkül ma már képzelní sem lehet. Egész társadalmi, gazdasági, kulturális és közéletünk a sajtóra van berendezkedve. A régi római perrendtartás büszkén vágta oda a jogi elvet: „Quod non est in actis, non est in mundo.” Elmondhatjuk ezt ma is a sajtóról, ami nincs a sajtóban, nincsen a világon. Sajtó nélkül ma ép annyit tudnánk az orosz-japán háborúról, mintha az a Mars-bolygón folyt volna le. Sajtó nélkül ma fogalmunk se volna közállapotainkról, sajtó nélkül úgy éreznük magunkat, mintha megváltakunk, megsüketültünk volna: s nemsokára — a gyómrunk is kirogni kezdene. Sajtó nélkül meg lehet az egyes ember, de a világ, a társadalom már nem lehet el nélküle. A sajtó a mai társadalom levegője. Ott is van mindenütt, ahol emberek társadalmi szervezetben élnek. Nincsen ország, nincsen város, nincsen falu, nincsen ház, ahol ez a negyedik elem helyet ne foglalna.

Evente körülbelül 12 milliárd újságpéldány árasztja el a világot. Ha egymás tetjébe raknók 80,000 m. magas papirostorony nyulna a egekig. Ahová lépsz, ahová nézel, újságot kínálnak feléd. Pirkadó reggel az első életjelenség: már csak az erdőn és a mezőn a madarak éneke, — a városban az újság. (S azután a szemetes. Van a dologban valami szimbolizmus.)

Az újság a reggeli. Ez az első szellemi táplálékra az államférfinek csakugy mint a szürke polgárnak, a tudós tanárnak, a nagytőkésnek, a munkásnak, a kocsisnak a bakon, a kofának a sátra alatt, a szakácsnénak a tűzhelynél. A nagy

világfürdők reggel, mint egy óriási olvasóterem. Mindenki olvas, állva, ülve, fekvé, sétányokon, padokon, utakon. A vasúti kocsi olvasóterem, a kávéházak olvasóterem és falun — csoportba ülnek este és áhítattal olvassák az újságot. Az újság hatása alatt kezd a mai ember a napot és azzal kezében hajtja álomra fejét.

Es ez történik óráról-óra, napról-napra, évről-évre.

Az újság a krónikás, melyből megismerjük a kivülünk folyó életet, a makroköz most. Az újság az iskola, melyben a felnőt ember tovább tanul és nevelődik. Az újság a szószék, melyről a modern ember lesi és hallgatja az élet igéit. Az újság irányítja az átlag ember gondolkodását, érzeléit, ítéletét, világfelfogását és cselekvéseit.

Részletezem, vázolgat-e még tovább a sajtó rettenetes jelentőségét és hatalmát? Ecseljem-e, mint veszi bele magát a sajtó szelleme, lehelle, hőmérséke vérünkbe, szívünkbe? . . .

Mi a nevelés, mi a tanítás, a pap, a példa hatása a sajtóhoz képest?

Valóban nincsen ma hozzáfogható hatalom ezen a földön.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ha valaki egy mesebeli kastélyba vezetné Kegyeteket és egy szobát tárna fel előttük telve gyémánttal, arannyal, ezüsttel, drágakövekkel: — ha valaki egy márványpalota hatalmas arányait mutatná tiog Kegyeteknek: — vagy egy óriási hadsereget félelmetes erjéit — első kérdésüt: úgybár az volna: *kié ez a tömérdek kincs, kéé ez a csodálatos palota, kéé ez a félelmetes hadsereg?*

Nos nem jut eszükbe megkérdezni: *kié ez a tömérdek, ez a félelmetes sajtó, mely az egész világot behálózza, irányítja, oktatja és neveli?*

Es ha én Kegyeteknek — Krisztus híveinek, a katolikus egyház leányainak és fiainak, a keresztény hit és erkölcs neveltjeinek — azt felelem: ez a tömérdek, a csodálatos, ez a félelmetes sajtó a Krisztus, a katolikus egyház, a keresztény hit és erkölcs *elenségei* — nem dobban meg a szívük, nem rezzen meg a lelkük egy kínos érzéstől? . . .

Pedig ugy van.

A sajtó, az egész világsajtó, csaknem teljesen a keresztény világnezet ellenlbasainak, de főleg a katolicizmus ellenségeinek kezében van. *A legnagyobb világhatalom: a gondolat és a szellemi hatás hatalma ellenünk; az emberi elme legfényesebb, legélesebb fegyvere mind ellenünk fordítva.*

Hogy ez nem frázis, arról egy gyors szemle meggyőzhet bárkit. Hogy a tulajdonán másvalásu területeken: Amerikában, Ausztráliában, Németországban, Oroszországban, Skandináviában, Angliában stb. nem katolikusbarát a sajtó, az természetes. Hogy Francia, Olasz- s Spanyolországban szabadkőműves, radikális, liberális, atheista kezekben van ez a hatalom: az ismeretes. Hogy végül Ausztráliában és hálunk a zsidó élelmesség és szellem vette birtokába a sajtót: az szomorú valóság. S így valóban nem csodálhatjuk, hogy bár a világ egész keresztény népességének a fele, körülbelül 270 millió ember vallja magát római katolikusnak, ennek az óriási embertömegnek alig 2% -ra jut katolikus lap, vagyis a világ 270 millió katolikusából csak 5 és fél millió olvas kath. lapokat.

Valóban csodálatosan nagy az a külső és belső, az a szellemi és intézményes energia-töke, melyet az elmúlt századok alatt a kereszténység felhalmozott, — hogy mindezek dacára még élünk és vagyunk.

De ezen általános perspektíva után, mely eléggé megdöbbentő — nézzünk most magunk körül. Lássuk, hogy állunk a sajtó dolgában mi,

Maí lapunk 4 oldal.

2
ebben a szép országban, melynek már csak a multja a miénk, a jövője fölött azonban már folyik az alku.
Hogyan állunk?
Minek círázom a szót! Hiszen jól tudják, 'rzik, kegyetek is — rosszul állunk.

Egy 19 milliónyi keresztény lakosból álló országunk legnagyobb kultúrfejlődését, a sajtot, olyan elem bírja, forgatja, monopolizálja, mely még csak nem is keresztény, melynek sem része, sem közössége, sem multja nincs a mi leg-szentebb kultúrjavainkban; melynek közbösb, értéktelen, idegen, gyűlöletes — ami nekünk drága, szent, magasztos, amihet szívünk és lelkünk ezer szállal, ezer édes érzéssel fűződik; akiknek semmi ami nekünk minden, akik előtt gúny és megvetés tárgya, ostoba hülyeség az, amit mi szívünk forró szeretetével átkarolunk és imádjunk.

Nem érzik kegyetek is e leheletlen helyzetnek szörnyű fonákját, végtetessé válható öröletes veszedelmét, hogy legdrágább kultúrjavainkat, melyeknek mindannyia keresztény eredetű — szatocsleltek 'örzik' és adminisztráciák, osztják, fosztják és kisajátítják.

Nem úgy vagyunk-e, mint az apai jussából dobszóval kiforgatott, mindenétől megfosztott ember, ki egy zsidóbarbot boltozatban meglát és megismer egy ódon képet és elszorul a szíve s könnyes csordul a szeme és ujkairól erebben a fölkiáltás: „*az anyám!*” . . . A boltoz pedig negyvenegynemzetű kezével, mondván: „*Nem érdemes megnézni, valami paccer silány mazelosa.*”

Nem szégyenletes, nem megalázó, nem fölhörítő-e, hogy mi keresztények, mi katolikusok, kik már századok előtt Krisztus magasztos tanai szerint rendeztük be társadalmunkat, kik ezen tanok szerint törekszünk élni és meghalni és gyermekeinket nevelni, nap-nap után, hétről-hétre, évről-évre azoknak kezéből tápláljuk lelkünket, telítjük szellemi életünket, akik annak a hitnek, amelyet vallunk, azoknak az erkölcsi elveknek, melyeket ideáljaink gyanánt tisztelünk — esküdt ellenségei, gúnyolói, megtestesült tagadásai.

Nem tudom, minek tart minket magyarokat és katolikusokat az a ujságrögyerek, — belső meggyőződés nélkül való mutatóknak, vagy pedig bárgyúaknak? — mikor ő, akinek semmi jussa a hazához, melybe tegnap költözött — tollat vesz a kezébe és mint közvélemény megállapítja, hogyan szerszük hazánkat, szuverén hangon beleavatkozik abba a politikai közéletünkbe, mely mögött egy ezer vagy háromszáz éves mult áll és amelyben neki semmi része, semmi vonatkozása; megállapítja, ki a nemzet hű fia és ki a hazaáruló, ő — az idegen.

Es mi ellenmondás nélkül, áhitattal olvassuk ezt nap-nap után, reggel-délben-este.

Nem tudom minck tart minket, mikor tollat vesz a kezébe és beleavatkozik irodalmunkba, mely nem az övé; megbírálja művészetünket, melyet nem ért; eltorzítja nyelvünket, melyet tegnap tanult meg; leszólja kulturánkat, mely őt irni és olvasni tanította; megállapítja, hogy mit tanítsunk és mit nem iskoláinkban, melyek a mi filléereinkben épültek, eldönti legyen-e kereszt vagy sem egyetlenünk fulain melyeket mi emelünk: leszólja egyházi intézményeinket, melyeket nem is ismer; tagadja Isten, ki őt élni engedti.

Nem tudom minck tart minket, mikor mi mégis áhitattal olvassuk őt nap-nap után, reggel-délben-este.

Nem tudom minck tart minket, mikor elnevez babonás sötétencéknek, fanatikus tömegnek bolkáni barbároknak; mikor lerontja ideáljainkat lekicsinyli hőseinket, mikor a szellem, a gúny a kipellengézés a gyűlölet, a tagadás, ferdítés és az irasteknika minden fegyverével harcol Isten léte, kormányzása, törvényei, igazságszolgáltatása megtestesülése, egyháza s ennek működése, szervezete, tanai ellen; leszólja ami szent, nemese és jó; dicsóti, ami az erkölcs ellen van; vezércikk-ekben támad minden tekintélyt, hírekben elferdíti a tényeket, tárcákban szolgálja az érzéki-séget hirdetésekben az erkölcsi telenséget. Megmérgezi az emberek gondolkozását és érzszeit, kisajátítja a közvéleményt, befolyásolja a kormányzást, politikát, törvényhozást, választást, a gazdasági viszonyokat stb.

Es mi áhitattal olvassuk nap-nap után reggel-délben-este.

Ugyan minck tartanak minket ezek az új-ságok?
Hipokratáknak-e vagy ostobáknak? Avagy mindkettőnek?

Mert minck tartanak, mikor látják, hogy keresztényeknek valljuk magunkat, kik hiszünk Krisztus istenségében és ennek dacára *fiatlják* *fiatlják* *fiatlják* azokat és üjságot melyek megtagadják Krisztus és ostoba vakhitnek bélyegzik hitünket mikor látják, hogy meggyöző-lyeggel valljuk a keresztény erkölcsi elveket — és amellet *fiatlják* *fiatlják* azokat az üjságokat melyek lábba tiporják azokat; mikor látják, hogy ragaszkodást szeretettel igyekszünk tanusítani szentegyházunk szentségeink és vallásos intézményeink iránt és mellette *fiatlják* *fiatlják* azokat a lapokat, melyek egy alkalmat sem szalasztanak el ezeknek támadására és ádáz düh-vel törne megsemmisítésükre?

Pedig nem vagyunk mi sem gépmutatók, sem ostobák; — hanem kényvelmesek; éhetetlenek és rövidlátók.

Ez se valami nagy dicsőret, de sajnos — igaz.

Mert csakis a mi kényvelmességünk és élhel-letlenségünk mellett volt lehetséges, hogy egy hozzánk, érzelmeinkhez, világézetünkhez, hagyományainkhoz, vallási és nemzeti ideáljainkhoz idegen, de fürge és eleveneszű nemzetség, melynek vallása az egyéni érdek, erkölcs az utilitari-ziemus, ideálja a pénz, vágya a hatalom, programja a bomlasztás — magához ragadja *nem-zeti létünk* és *boldogulásunk két legfőbb és legfőbb* faktort: az anyagit és a szellemi, a *közgazda-ságot* és a *sajtót*.

Csakis a mi indolenciánk folytán volt lehet-séges, hogy egy olyan-sajto ült a nyakunkra, mely a mi igazi nemzeti érdekeinknek és igazi kultúrcéljainknak nem barátja, hanem *ellensége*; mely nem utmutatónk, hanem *félvezetőnk*; nem nevelőnk, hanem *csábítónk*; nem egybeforrasztó, hanem *bomlasztó életünk*; nem az igazság apostola, hanem a *hazugság szoldosa*.

Es ez a szörnyesajto, melyet egy kiváló szónok méltán hasonlított az Apokalipszis hét-fejű és tiszszáru titkosított feneadályához, mely hajnali szürkületkor felbukkan az éj tengeréből, hogy felnyissa száját káromlásra, káromlásra Isten ellen; — ez a sajtó a mi segítségünkkel nőtt a nyakunkra, a mi támogatásunkkal lön hatalmas, a mi pénzünkön gazdag.

De hogyan volt ez lehetséges? Hogyan engedhettük ennyire megnőni; hogyan nem ér-edtünk előbb öntudatra? Hiszen, ha ez a sajtó a *közvélemény* szócsové és képviselője, akkor a mi szócsovéink, a mi képviselőnk, mert hiszünk a közönség, vagyunk a közvélemény! Már pedig mi, mint nemzeti hagyományainkhoz ra-gaszkodó keresztény magyarok szeretjük hazánkat; mi mint meggyőződéses hívek követjük Krisztust; mi mint hű katolikusok ragaszkodunk egyházunkhoz; valljuk tanait, tiszteljük tekintélyét, kedveljük intézményeit, elfogadjuk intéseit, kérjük áldásait és óhajtuk lelki vigaszt. Mi nem vetettük el magunktól a keresztény erkölcsöt s a kath. elveket; mi gyarló, bűnös embereknek érezzük magunkat; de nem mondottunk le a tökéletesség után való vágyról; nem dobtuk sutba ideáljainkat, nem vetjük meg az evangéliumi erényeket; nekünk édes az imádság, szent az igazság, drága a tisztaság, szentség a házasság, hisszük az öök életet. *Mi katolikusok vagyunk!*

Es a sajtó nem a mi közvéleményünk.

Miért olvassuk tehát? Miért tápláljuk vele szellemünket, lelkünket nap-nap után, reggel, dél-ben, este? Miért áldozzuk érte filléereinket, *fiatlják neki milliókat?* Mialatt a mi sajtónk rongyokban jár és koldulni kénytelen!

Miért? Miért?

Megmondom:

Azért, mert *már meg vagyunk mérgezve*, itéletünk el van homályosítva, érzszeink el vannak kábitva.

Narkotizálva vagyunk.

Az ügyesen, finoman, lassan, cseppenken, óvatosan, évek hosszú során át belénk oltott mérég assimilálódott vérünkben, lefokozta reagáló képességünket, érzszeletlené, indolenssé, egyked-vűvé tette lelkünket.

Meg vagyunk mérgezve, mint a krónikus alkoholisták, mint az opiumszívó kínai, mint a petyhudi morginista.

Elvesztettük fipom érzékünket. Nem érezzük már a mérget.

Pedig jókora adagokban vesszük már be Mélyentiszteit ujságválaszó közönség!

Nem konstataiták még kegyetek, hogy a mi zsidó-zajlók napról-napra prepotitusebb, durvább, szemérmelenebb, zsarnokabb, erkölcselenebb, tür-hetlenebb, hazugabb, becstelenebb.

Viharodzt ujságválaszó uralm kérdésem Önöktől — a hölyektől nem, mert évekről van szó — nem konstataiták még önök ugy maguk-ban, hogy 15—20 évvel ezelőt még egészen más hang, modor, stílus és önmérséklet uralkodott a zajlóban? Hogy 15—20 évvel ezelőt még a B. N. Nap, Hir, Magyarász, Népszava, Polgar, Friss Ujság stb. arcádan modora, szemérmelent tartalma, nyílt antikatholicszuma, szennyes kifeje-zései, becsmérő hangja, erkölcselensége még hallatlan botrány és fölháborodás anyaga lett volna.

Igen, mert akkor még a katolizálásnak, az imoxitáció folyamatának óvatos, kezdő stádiumait élitük. Akkor még óvatos, kis porcióknak és édes-kés málnaszörpbe rejtve adagolták lelkünkbe a mérget: Nehogy ugyanis rögtön tengeri betegségek kapjunk, megundorodjunk s a további márközis lehetelenné váljék.

De ma! A receptio után! Ma? A vezércikk szedők már előre kiszedik a leghaszánatosabb szalonkifejzések (mint: aljas, gazember, vér-szonpó, disznó, bitóra velük, képmutató csuhás-banda, hazugság, rípkőség, pimaszság stb.) Minek soroljak fel többet, tessék-elövenni-egyvet a fel-sorolt lapok közül; Sőt ma már a keresztény ujságírók, a Lengyel Zoltánok, a Nagy Gorygyók is a Pályiak, Vázsonyriak, Népszaváék, Friss Uj-ságék, Napék hangján irnak vezércikket.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Széchenyi Viktor gróf főispán megrendült egészségének helyre állítása végett néhány hétre dél-vidékre, Voloscába utazott. A folyó ügyek intézéséről gondoskodott.

— **Az új Vörösmarty-Kör.** A régi nagy név dicsőségének méltó hordozója lesz az a pompás köri helyiség, a mely a rövid idő múlva épülni kezd. Tudvalevő, hogy a Vörösmarty-kör megvette a régi posta helyén keletkezett területet, hogy ott egy díszes s a modern kor követelményeinek teljesen megfelelő köri helyiséget építesse. Hübner Imre műépítész készítette is egy tervet, a mely díszességénél fogva az egész várost ékesítette volna. Mivel azonban a kör viszonyai nem engedték meg ennek létesítését, Széchenyi Viktor gróf főispán Say Ferenc, a belvárosi kath. kör zseniális építőjével készítetett egy új tervet a melyt maga a főispán építtetne meg. A kör az egyemeletes épület egész első emeletét, az utcai és udvari részt foglalná el. Az utcára három hatalmas helyiség lenne, míg az udvari részen egyéb a szórako-zásra szánt termek foglalnak helyet. A földszintre két boltot és egy lakást építene. A terv kivitele 140.000-koronába kerül. A Kör a saját helyiségeit 12 évig kötelezőleg 5000 korona bért fizetve a főispánnak, az udvart a saját költségén alakítaná át nyári kerti helyiségeinek. A Kör rendkívüli közgyűlése még a jövő hétfőn tárgyalja a nagyszabású tervet, hogy az építkezés még a jövő hó közepén el-kezdődhessék s lehetőleg még ez év fo-lyamán befejezést is nyerjen. Hogy a Kör mekkora hálaival tartozik Széchenyi Viktor főispán nagylelkű áldozatkészségeért, szük-telennel tartjuk magyarázni.

A Szekesfehervari Hitelszövetkezet közgyűlése. Vasárnap d. e. tartotta a távirdu-utcai egyesületi ház nagyertermében első évi közgyűlését, körülbelül 200 tag jelenlétében. Dr. Lakatos Frigyes megingyító beszéde után az igazgatóság jelentését terjesztette elő, amelyből kitűnik, hogy a szövetkezet 105 taggal és 350 üzletlétszettel alakult meg. Az év folyamán 10 tag lépett ki, de helyettük 220 új tagot nyert a szövetkezet, akiknek 712 üzletlétszével együtt a 315 tagnak 1023 üzletlétszét volt december 31-én (Januárban, 4 hét alatt ismét 71 tag lépett be). Az elmúlt év folyamán 50864 kor. 02 fillér betétot kezelt és kötvényekre 52702 kor. 30 fillér kölcsönt adott (94 tagnak) a szövetkezet. Vésztésege nem volt egy fillér sem. Csucs István, a felügyelőbizottság elnöke jelentésében meglehetősen hangosan emlékezett meg az igazgatóság, különösen dr. Lakatos Frigyes elnök fáradságtalan és őnzetlen működéséről. Indítványozta, hogy jegyzőkönyvi köszönetet mondjon a közgyűlésnek. (Leikes. Eljenzés!) A mérlegből, amelyet az elnök olvasott fel és kísért. magyarázatokkal, kitűnt, hogy az év 199 kor. 66 fillér tiszta nyereséggel végződött, nem számítva a már tartalékosra helyezett 213 kor. 40 fill. beirátási díjakat. Megjegyezte, hogy idegen tőkét a szövetkezet nem vett igénybe, bár az Orsz. Központi Hitelszövetkezetből bármely pillanatban kaphatna 150,000 koronát. Ezt azért vette, mert nem az a főcél, hogy mentül több, hanem hogy minél olcsóbb hitelt nyujtson. Ezt el is érte. Előterjesztésére egyhangyú lelkesedéssel igazgatósági tagokká Fister Vendel. István, Kálmán. István és Sallai Izor, felügyelőbizottsági tagokká pedig Ketskés Elek, Fekete Géza, Hammer Mihály és Mészáros Ferencet választották meg. Ugyancsak egyhangyul határozták el, hogy az alapszabályokat megváltoztatják olyformán, hogy ne minden 800 koronán felüli kölcsönt, hanem csak 2000 koronán felülit kelljen a központi bejelenteni. (Ehhez a központi igazgatósága is hozzájárult.)

Ezútan mutatott rá az elnök a szövetkezetek céljaira. A cél — ugymond — az, hogy az embereket takarékoságra szoktassuk és olcsó kölcsönök, közös beszerzések, stb. révén bizonyos gazdasági előnyökhöz juttassuk. A szövetkezet, mint egy erkölcsi alapokra fektetett s nem nyereszkedési céllal létrehozott vállalat nemcsak a feltétlen biztosítottok nyujtó birtokosoknak ad kölcsönt, hanem a vagyontalan, de becsületes, józan és szorgalmas embereknek is. A szövetkezetben óriási szociális tartalom van. A részvénytársaságok nem kérők, hogy mire kell a pénz? A szövetkezet ez iránt is érdeklődik; mert a könyvemű adtságszínalástól tagjait meg akarja óvni. A szövetkezet a részjegyek után nem fog soha 60-80% osztaleket nyujtani, alapszabályában 5% a maximum. De sokkal olcsóbbak a kölcsönök is, amit egyenként elősegít az is, hogy a törvény értelmében költségeiket mincsenek, kezelési költségeket nem ismer, a betáblázási költségek pedig a lehető legszolidabb pénzintézetnél is olcsóbbak legalább 80-90%-al. Rámutatott arra, hogy az igazgatóság minden honorarium nélkül végzi szép, de terhes feladatát, sőt Tirlinger Ferenc, a szövetkezet pénztárosa; tehát tisztviselője is ingyen dolgozott egész esztendőben. (Eljenzés és taps.) Nagyon szép eredménnyel járt a szövetkezet azon működése, amellyel az olcsóbb beszerzések révén anyagi előnyöket parkodott biztosítani tagjainak. Rámutat arra, hogy csak 50 ezer korót hozatott ugyan a tavasszal, de így is kb. 500 koronát takarított meg tagjai, azáltal pedig, hogy a kereskedők is kénytelen-kelletlen 6-8 koronával lezállították a karó árát, így a nem tagok is nyertek. (Még pedig szép összeget; hisz 1 millió koró jött tavaly városunkba.) De hozatott a szövetkezet zsákotak, továbbá 10 vagon szenet is és a legutóbb vett 6000 méter fát. Magán a szénen közel 6-700 korona a megtakarítás, az a tudat pedig, hogy a szövetkezetnek ennyi fája van, bizonyára gondolkodóba fogja ejteni a kereskedő urakat. Megemlítette még, hogy már több gazdasági gépet szerzett be a szövetkezet, de érzi, hogy e tekintetben is még nagy feladat vár rá. Tudja nagyon jól, hogy vannak a városban, akik haragsznak a szövetkezetre és egyáltalán félnek is tőle, de ez sokkal örvendetesebb, mintha szánaközve néznének rá. Dr. Lakatos záró szavai után a gyűlés véget ért.

Reakció. Ily címen egy héttel ezelőtt egy cikk jelent meg lapunkban, kiváló munkatársunk tollából, a ki K. jegy alatt szokta értékes gondolatait közölni. A cikk végén a következőket mondja:

Egy 16 éves fiatal barátomat egy szenvedélyes ortodox zsidó tanár tanítja, aki szerint minden más vallás fanatizmus, elfogultság s csak az ortodox fanatizmus nevezhető felvilágosultságnak. A görög történelmet pld. így adja elő: „A delphii jósdában ugyanazt tették a papok, amint a mostani papok tesznek: csalják a népet, csak hogy másképen.”

Ennek a cikknek írója az olvasó közönség előtt rejtve van. A cikk általánosságban van tartalva. Az a 16 éves fiatalember lehet Kolozsvárra, vagy Nagyvácsára, való s a cikk alapján az ortodox tanárt is kereshetjük akár Munkácson, akár Nagybecskerekben. Munkatársunk egyszerűen annyit jelentett ki, hogy a dologról pozitív tudomása van, hogy kikkel történt — az nem tartozik a dolog lényegéhez. Legnagyobb csodálkozásunkra azonban valaki itt helyben magára vette a dolgot s erőlesen tiltakozott, hogy nem ő volt az a tanár. Munkatársunkat megkérdeztük a dologra vonatkozólag s ő a következőket írja:

Nyilatkozat.

Egy régi, kopott adomácska szerint egy pap ellopott tjukjait a következőkék szerezte vissza: Mikor hívei a legnagyobb áhitattal hallgatták, felragadt egy vasos könyvet s ezt mondta: „Ezt a könyvet pedig annak a fejéhez vágom, aki a tyukom ellopja.” Erre a tolvaj, ki véletlenül jelen volt, ijedten a pad alá bujt. Természetes, hogy a pap rögtön nyakon csipte.

Csodálom, hogy akadt olyan, aki azokat a dolgokat, miket „Reakció” című cikkemben egy zsidótanáról mondtam, tudniillik, hogy a történelemlenitást arra használja fel, hogy a keresztény vallás ellen igazságon, magára vette. Kijelentem tehát, hogy Magyarország nagyon sok ilyen rosszindulatú, elfogult tanár van s a dolgot igazán nem kell okyvetlenül városunkra érteni.

Ugyane tárgyban ma egy nyilatkozatot kaptunk, amelyet a következőkben közlünk:

Nyilatkozat.

A Fejérmegyei Napló f. évi 10. számában megjelenő vezércikk utolsó bekezdésében foglalt azon kijelentés, hogy egy zsidó tanár tanításában minden más vallást fanatizmussal, elfogultsággal vadot és a delphi jósdára vonatkozó jellemzés — tévedésen és téves információkon alapszik.

Dr. Sz. I.

Jubiläum. Szolovics István nagyperkáti postamester é h 29-én ünnepte szolgálatának 30 éves évfordulóját. A köztisztletben álló postamestert ez alkalomból tiszteletli elárásztották jókívánataikkal.

Kinevezés. Németh Lajos lb. városi számfeljót; számfeljóté nevezte ki a főispán.

Halálozás. Bauer Károly vár. biz. iag nyug. állomásfőnök 67 éves korában rövid betegség után elhunyt. Bauerban, egy valóban szimpatikus uricimbert vesztett el városunk közönsége. Temetése holnap délután fél 5 órakor lesz a Deak-Ferenc utcai gyúszházban.

Megjegyzés. A villamos világítás mizériáival kapcsolatosan szóva tettük a főmérnöki hivatal ellenőrzésének gyengéit. Egy hírlap a város érdekeinek s a közönség véleményeinek levén tolmácsa, kötelezve van erre. Ezt meg kell tennünk még ha nehezünkre esik is. Winkler Vilmos főmérnök ur azonban az ő szokott ide, gességével nem tudván bevárni a mondat végét a Szekesfehervári Hírlapban nyilatkozott tesz közé, a melyben azzal vádolja a Fejérmegyei Naplot, hogy az ő személyét támadja. A meghatározottban tiltakozunk ellene; és a lime, a külsőbről visszautasítjuk ezt az inszinuációt. Nekünk a főmérnök ur személyéhez abszolute semmi közünk. Mi a főmérnök ur hivatalos működését, kritikáltuk. Azokat az elnézések, vagy azt a nemtörődömséget, vagy tehetetlenséget — mi nem tudjuk miért csinálta? — a mellyel a villa-

mosvilágítási társulatot összes visszaéléseivel a nyakunkra engedte nőni. Sőt, mikor az egész város közönségének hangulata s ennek ki-felnyakulása a közgyűlés kategorikus határozata a társulat megrendszabályozását, a visszaélések sorozatának megszüntetését követelte s az ellenőrzés munkájának egy teljesen új alpra való fektetését közgyűlési határozattal kimondta — akkor a főmérnök ur egy újabb beadvánnyal a régi rendszer mellett és az újítás ellen foglalt állást. Főmérnök ur! ne higye a közönséget annyira marivnak, a mely el fogja önnék hinni, hogy a Fejérmegyei Napló az ön személyét támadta és nem a közérdeket védelmezte. Mi annyira gyvýázatosak és lojálisak voltunk, hogy sehhol egyetlen cikkünkben sem vádoltuk ön rosszhiszeműséggel, sőt első cikkünkben, a melyben a dolgot föltártuk, határozott szavakkal tettünk említést az ön esetleges hiányos jogi ismereteiről. Tehát sehhol az ön személyéről, hanem csak és egységegyedül az ön főmérnöki hivatalos működéséről beszéltünk.

Egyébként, hogy mennyire nem egyedül állunk a magunk véleményével, közöljük a jogügyi szakosztálynak az ön főmérnöki be-térjesztése ellen való állásfoglalását, a mely szóról-szóra ezt mondja: „a jogügyi bizottság a főmérnök előterjesztését a közgyűlési határozattal homlokegyenest ellentétesnek a törvényhatóság jól felfogott érdekében nézve pedig határozottan károsnak tartja. Meltóztatik ezt érteni? Mi értjük, a közönség is érti. S mielőtt egyetlen sort irtunk volna, ezzel a kijelentéssel teljesen tisztában voltunk. Tehát ne tessék kertelni és ne tessék azt elhitetni akánni, mintha a Fejérmegyei Napló — magunk se tudjuk miféle indokból — a főmérnök urnal a személyét és nem hivatali működését kritizálta volna. Mi tudjuk, hogy a kettő közti különbség van. A mi a föbbit illeti, majd ott leszünk nemcsak mi, hanem az összes szakértők is és a jogügyi szakosztály összes tagjai, a kik tudvalevőleg — mindeddig nem a főmérnök ur hivatalos eljárását helyeselték. De akkor valakinek le kell vonnia a következtetését!

Táncstély. A „Sárbogárdon létesítendő közkörház és szegényház alap” javára 1908. február 8-án a „Magyar Korona” szálló összes helyiségében táncstélyt tart. A táncstély kezdete este fél 9 órakor.

Közgyűlés a vármegyén. A vármegyei közgyűlés febr. 3-án d. e. 10 órakor lesz a vármegyei székház nagytermében. A gyűlés fontosabb pontjai: Dr. Klément Lajos részére előmunkálattal engedély a Máv. érdi állomásából kiágazó Gyúró — Vál — Vértés-Acsa — Csakvár — Zámoly, Csákberény — Magyaralmás — Bodajk — Csernyén — Cáparig vezetendő vicinális vasút felépítéséhez. — Adony községnek a vár. megyei munkaszűnet kiterjesztéséről alkotott szabályrendelete s az ellen Zichy Nándor gróf által beadott felelet. Kultúrú készülések beszerzése.

Tűz. Izsákszentgyörgyön folyó hó 28-án kigyulladt egy Pappenheim Szigfried gróf birtokában levő lakatlan cselédház s dacára a menősi munkálatoknak, porig leégett. Az időközben megérkezett tűzoltóknak munkája már csak arra szorítkozhatott, hogy utját vágja a tűz tova terjedésének. A kár 800 korona.

Országos jubileum zarándoklat Lourdesbe. Boldogságos Szűz Mária megjelenésének 50 évfordulója alkalmából méltóságos és főtisztelendő dr. Pröhészka Ottokár megyés püspök ur vódnökség és nagyságos főtisztelendő dr. Giesswein Sándor ur, biersi apát, kanonok; országgyűlési képviselő és a Szent-István-Társulat alnölköz vezetőre mellett vezetik: főt. Kompanek József esperes-plebános, főt. Fehér Ferenc és főt. Pásztorok József plebános urak. Indulás, 1908 márc. 16-án: A utirány: Budapest — Fiume — Budapest. III. osztály 205 korona, II. osztály 395 korona, I. osztály 500 korona, amely összegben 8 napi szállodai ellátás is befoglalattik és pedig Lourdes 4 nap, Padual 1 nap Milano 1 nap, Marseille 1 nap, Genua 1 nap, B) Utirány: Ugy mint fent Lourdesig, vissza Genova — Pisa — Róma — Loreto — Fiume — Budapest. III. osztály 250 kor., II. osztály 450 kor., I. osztály 560 korona, amely összegben 11 napi ellátás is befoglalattik és pedig Milann, Narselle, Genova 1 — 1 nap. Lourdes 4 nap. Részletes programok a következő helyeken kaphatók:

Főtiszteendő Fehér Ferenc plebánus Ebed (Esztorgomnye), Magyar utazási Vállalat r. i. Budapest, IV., Eskü ut. 3. szám.

Gyászrovat. Özv. Bernáth Páiné, szül. Kostyelik Janka fájdalomtól megtrt szívvel jeleni szeretett férjének, Bernáth Pálnak f. évi január hó 29. é. d. n. 3 órakor, életének 43-ik, boldog házasságának 12-ik évében, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvételével, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 31-én délután 14 órakor fogják a Deák Ferenc-utca 9-ik számú gyászházban a rom. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a „Szent-Kereszt-ről nevezett (sóstói)-temetőben” nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a megholt lelkiüdvéért január hó 31-én reggel 7 órakor fog a belvárosi plebánia-templomban a Mindenhatónak bemutatni.

Elmozdított jegyző. Mészöly János igari jegyző elérésétől végleg megfűszertették. Altlásá eddig Pék József helyettes jegyző és Gönc István ceceli jegyző tartanak számat.

Az Osztrák-Magyar Bank most adta ki évi jelentését. E szerint a Bank az elmúlt évben összesen 103 millió, 968 millió, 646 ezer 760 kor. 92 fillér forgalmat csinált. Ebből Székesfehérvárra 143 millió 152 ezer kor. forgalom jut. (No lám! hogy dobálóznak mások a mi falaink között a milliókkal.) Részleteiken pedig Székesfehérvár az intézet mérlegében a következő számokkal szerepel: Váltók, warrantok és értékpapírok összeszámlolása 18,248.275. Engedélyezett kölcsönök kézi zálogra 3,027.900. Benyújtott beszédési értékpapírok 125.532. Külföldi piacokra szóló váltók vétele, értékpapírok, érmekek és bankzálogleveleinek vétele és eladása, lejárt értékpapírok és szelvények beváltása, bankutalványok és egyéb üzletek 56.588. A műveletek összege koronákban 21,456.295. Nyers jövedelem 185.425 k. 59 f. A kezelés költségei, továbbá adók, állami illetékek és egyéb kiadások 68.977 k. 91 f. A műveletek eredménye: nyereség 116.447 k. 68 f., 1906-ban nyereség: 44.627 k.

Mozsi. Az Otthonkavházban levő mozgókép legújabb műsora, mely ma csütörtökön kezdődik, a következő érdekfeszítő képekből áll: 1. A szép banada. 2. Első babák. 3. Pokoliáng. 4. Az ingem ég. 5. Tobogás. 6. Bécsi látképek. 7. Hordóhóli hordóba. 8. Virus tanár nyulacskaí. 9. Gyermekek javítóintézet, 400 méteres kép.

Állati hullák. 1907. évben a gypmesteri telepen elástak 81 lovat, 22 drb. szárvasmarhat 4 drb. borjut, és 238 drb. sertést. Összesen 330 drb. állati hullát ástak el.

Kemény dió. Egy toprongyos alak, Bencsik Gyula csavargó állított be Csörgő István pátkai gazdához, szivetható szavakkal éjjeli szál-lásért esdekelné. A derék gazdának megessét a szive az elhagyottság láttára s istállójába utasította a szánalmas jövevényt. A gazdák azonban rutul visszaelt a vendégserzetettel. Éjnek idején kibontotta a padlást s egyéb hiányában elemelt róla egy alsó nadrágot és öt szem diót. Reggel már túl járt árkon-bokron. A törvény azonban előkérítette s hat havi börtönt szabott rá a diólopásért. *Ót szem dió és hat havi börtön? — Lásd: Csemegi-kodex.*

Nem újság. Szaklajda József bodajki lakos régebbi idő óta rájárta a szomszédja szénájára, azonban tegnap reggelre megjárta. Krár István gazda nyakoncsipte s egy vasvillanyéllal úgy kitanította az enyém—tied—ővé fogalmára, hogy hasonló fogalomzavarra többé nem lesz kedve. Még a bíróság is elverti rajta a port.

Akasztófavirág. Szakács Jóska 12 éves inasgyerek ugyancsak kimutatla a foga felhért. Az iskolából és a szülői otthonból, úgy látszik nem sok jót hozott, alig 12 éves kora dacára már a vádoltak padját is meg kellett ismernie. Rábeszélte jőpajfását, a nála még fiatalabb Simon Sanyit és elemek lopni. Réltmannék vásártéri szikvizraktárából az első alkalommal 6, a második alkalommal 16 db. szódás üveget emeltek el a tulajdonos nem kis bosszúságára. Hiába szántabánta a gyerek büntét a törvény előtt, irgalmatlanul elítélték 5 napi fogházra, még pedig lopás miatt már másodsziben. Hát ebből a taszkából még lesz valami.

Utazás a Balaton körül. Csuf! história, de azért okulásul felfedjük egész valójában. Két Balaton-kávéházban miutató ünneber történetének szomorú epizódja. Az utak miutattak s eközben túllepték a megengedett határt. Egy csomó pénzük eluszott az éji homályban. A gyanu a pincér kisasszonyra, Rakottyal Lankére irányult s tényleg a házkutatás némi világot derített a homályos ügyre. A kisasszonynál egy ezüst szivartartó-cát találtak. Hát bizony jó volna szétlútni a kávéházban, erélyes rendőri kézzel, mert az efféle história sok titkoszerűséget sejtet.

Vásott fickó. Bencza János, seregélyesi lakos, akire szülőfaluja méltán büszke lehet, csak 13 éves fiú és máris meggyült a baja a törvénytiszekkel. A haszontalan fráter majdnem örökös nyomorékká tett egy öreg embert, Szimák Józsefet. Szimák játékból krumpilval dobálta őt, erre a gyerek hálásan követ ragadott s oly erővel sújtotta az öreg állához, hogy az állkapcák összezsuztak. A nyomorékká tett öreg ember egy hónapig fektűt az ágyban. A gazdfikóra 3 hónap fogházbüntetést szabott a törvény, amit azonban javítóintézetben fog kitölteni. Nezel dolog ilyenkor már az elmulasztott szülői kötelességeket pótolni.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségekben szenvednek is, már rég bizalommal

viselnek a **Scott-féle Emulsió**

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vőljegyé — a halasat — kérjük figyelembe venni!

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető legjobb erősítőszet. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerben.

Ellenfelek. Kaciba György és Horvát János szababattyáni napszamosok egy kis szóváltás utóhatása következtében összeverekedtek és Kaciba úgy kupán teremtette ellenfelet, hogy az szó nélkül rogyott a földre. Lepedőben vitték háza s otthon ápolják, Kacibát pedig bírói kezelés alá vették.

Egy poéta. Hammer Ignác Palotai-utcán lakó hentes, amint benévelt szobájába, boszantól dolgot látott. Az asztalnál, fölfe teltető igyekezetel, józűzen falatozott egy rongyos alak, aki épen az ebedre tálat rétest tömte magába. A gazda dűhbe gurult s így jónak látta az idegen alak kereket oldani a következmények súlyos mivolta elől. A rendőrök azonban elcsipték szegényt s átszolgáltatták a kapitányságnak igazságtételre. Itt először hamis nevet mondott, majd meghunyaszkodva felfedte inkognitóját. Pohl Ferenc poéta é író, egybként kertészegéd. Nem birta már az éhséget, amellyel a sors sújtotta, a réteshez csak azért nyult. A rendőrség azt hiszi, hogy a főgással egyéb büntényeknek sikerűlt út vágni; a poéta ur különben pesti alak s a városba többmagával jött. Kiséretét is kezelés alá vette a rendőrség.

Hamis ember. Győri Páp János kislángi ambiciozus építőmester nagy ügybuzgalmában sorjában váialta fel az építendő házakat. Lisztár Jánostól pl. 1000 koronát, Onódi Mihálytól 800 koronát zsebelt be, azon ürügy alatt, hogy szép lakóházakat épít. Mult az idő, de a házak csak nem akartak előteremni a földből. A sok jó pénz hopponhagyottak sópánkodva keresték igazukát a törvény előtt, mely a feledékeny építőmestert sikkasztás büntetése miatt 8 havi fogházra itélte.

Igen, de ezzel nem elégedhetnek meg a szegény megcsalottak.

Tolvajok. A tolvajlások napirenden vannak. Persze nem újság a mai éiragszakodott világban. Alant számolunk be egy csomóról.

Schrill Jánosné asszony a pákozdi Törzsök Istvánné és Horváth Jánosné ingóságait vamlta meg holmi ruhaneműekben. Már becítálták a törvény elé.

Jakab György, Dudár veszprémmegeyi községben lakó seprűkereskedő kocsjáról a bicskői vásáriban elveszett egy csomó seprű. A tolvajokat Steer György és Steer Ferenc tabajdi lakosokat már lefűlelték.

Veisz Adolf csapdii uraság fásraktárának tartalmát Junák János béres szűlkebb határol közé szorította. A fajakó bírói elbánás alá kerül.

Szili Józsefné dégi asszonyságtól egy ismeretlen cigányasszony ruhaneműeket, cipőt s egyéb javakat pumplit ki kuruzslás fejében. A cigányasszony valahol tul van árkon-bokron, de a csendőrség keresi.

SZINHAZ.

Szerda, január 29.

Nebántsvirág. Kormos Ilonka jutalomjátéka.

Elég korán jött s félünk, mintha valami aggodalmat akarna bennünk kelteni, hogy hátha oka van ennek a nagy sietségnek. Két hónapja lesz még színház s már a jutalomjátékról beszélnek. Nagyon hívják Kormost Budapestre — reméljük nem ezért szietti azt, a mi legtöbb esetben végtisztesség szokott lenni. A közönség kedvence, a ki egy két előadás alatt az elméken keresztül rögnön a szívekbe lopta magát s a kit onnan senki kisorítani nem tudott; a szinpad legkiválóbb tudású munkása, a csupa élet, a csupa temperamentum — leány, a kit a mellett, hogy csodálnak és szeretnek — tisztelnek is; a kire mindenestre nagyobb jövő vár, mint a milyennek Fehérvár elég koszorút tudna nyujtani — az tartotta tegnap jutalomjátékát. Nagyon jól ismeri önmagát s a darab tulajdonosságait. A Nebántsvirágnál, az apáca növendéknél neki valóbb szerepet nem is készíthettek volna. Minden izének, minden hangulatának tökéletes teljeseen megfelelt a darab egésze. Egy fiatal leány, a ki ebben a percben lilom, aztán vörpiros róza, majd szerény ibolya — de mindig virág, a mely hódít és minden kedvessége mellett tiszteletet kelt. Az egyik végletből átcsapongott a másikba s magához bilincselte a közönség egész szympatiáját. Szinte gyönyörűségi volt nézni a publikumot mint élveztet. Minden szem őt nyelte s a nők, a tréfák hatása közt vidám jókedv hangulatos kacagás föltötte be a színházat. Tegnap nagyon szépen énekelt is Kormos Ilonka. Talán ilyen szépen nem is énekelt még. Különösen az utolsó felvönás éneke, annak finomságai csodálatosan bájosak voltak. Hogy virág bőven volt természetesen. Kéllemesen lepett azonban meg, hogy a virágzás nem egy irányból jött csupán, hanem úgy tűnt fel, mintha az egész közönség adta volna.

A tapsvihar csakugy zűgött, hogy vastaps is bőven volt, ki csodálhatná. Igaz, hogy a romantlan hangu ifjúság hangszálainak bős madzagszilárdasága épen nem volt egyenes arányban dobhártaink gyengédségével. De hát ezt a különösen vad szilajságot, ezt a magyar tempót türnünk kell, mert hát egyesek azt tartják, hogy ez a magyar becsülethez és tisztességhez tartozik. A publikum elfoglalt minden talpalatnyi helyet, hiszen már vasárnap legfeljebb a katasúlón lehetett helyet kapni oda is csak hatóságai protekcio útján.

A partnerek nagyon jók voltak. Az egész testület érezte, hogy itt az ő csillagukról van szó, a ki mindannyiukra fényt sugároz. Hárt igyekeztek is ki gőzörelvel, ki tehetséggel. Kovács Szatmári mind mind pompásan. Bátori szinte önmagát multa fölül a jókedvvel is az ügyes játékkal is sőt. Tomborné is mintha kevesebb terzet és kvartot használt volna a dikcióiban.

Szóval a tegnapi valóban jutalomjáték volt Kormosnak is, meg a közönségnek is.

Nyomtatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.